

սպիտակ մանուշակ, նարկիզ պարզ,
բոլոր գարնանային, լերդախոտ¹ և
այլն:

Ի ճաղիկն:

Պաղիկ չըքնաղ և մենուկ,
Պարծանք երբեմին հովտիս,
Լսում ընդ երկիր չարաշուք
Ձըրձին նըշխարքդ 'ի հիւսիս:

Ի նոյն հընձիմք գերանդի,
Ի նոյն ընկճեալք 'ի տեառնէ,
Տերև մ'ի քէն թօթափի
Հէշտ մ'առ 'ի մէջ հրաժարէ:

Յուզւոյ դիպեալ երէկ գեռ
Վեզ օրիորդն հովիւ,
“Ո՛վ այգածին դուստր, ասէր,
“Պու պճնեսցես զիս վաղիւ”,

Լսլ դու յանօրըդ ծըղիկ
Խամբեալ յուշիկ նուաղեցար,
Եւ հովուհւոյ մըտերմիկ
Վեզ եկն 'ի յայց վայրապար:

Ի բաց դառնայ լալագին:
“Սփոփեաց հովիւ գեղեցիկ:
“Պեռ շընչէ քոյ սիրուհին,
“Կորուսեր լոկ ըզժաղիկ”,

Ո՛հ, և իմ մորձ սիրուհի
Իբր հովանի անց գընաց,
Կենաց իմոց քաղցուենի
Լքդ սոսկ երազ սին մընաց:

Եւ նա չըքնաղ և սիրուն,
Եւ ջընջեցան տիպքըն լոյս,
Եւ 'ի քնարանըս նորուն
Երկես ել խոտ նորաբոյս:

Յայս բան՝ զուղին թաւոստեայ
Յառաջ վարեմ միւսանգամ,

1. Գ. Յ. Hérault.

Եւ սիրուհւոյս ձայնն ահա
Եթէ “Սպասեալ քեզ մընամ”,

ՄԻԼՎՈՒՄ:

Յովակիմ Միքրա:

Վախընթաց թերթերէն մէկուն մէջ
Սեծին Վաթուկոնի զօրավարաց մէ-
կուն վարքը դրեր էինք, վստահ ըլլա-
լով որ հաճոյական գործք մը ըրած կ'ըլ-
լանք մեր ընթերցողաց, ուստի այս ան-
գամ ալ իր բազմաթիւ զօրավարներէն
ուրիշի մը վարուց պատմութիւնը կը
գնենք, որ քան զառաջինը աւելի զարմա-
նալի է իր ծննդեամբը, նախանձելի
իր բաղդաւոր ընթացքին մէջ, որով և
մեծապէս աւաղելի իր թշուառ վախ-
ճանովն, որ կարծես թէ այսպիսի կար-
գէ դուրս բախտաւորաց ճակատագիրն
է: Եւ է այս Վաթուկոյ թագաւորը
և փեսայ Սեծին Վաթուկոնի՝ Յովա-
կիմ Սիւրա:

Նաւա յամին 1771 Վահօր քաղ-
քին մօտ Պասդիա ըսուած աւանը, և
էր որդի պանդոկապետի մը կամ ըստ ո-
մանց աղքատ հողագործի: Իր առջի ուս-
մունքները լըմընցընելէն ետքը՝ ծնողքը
զինքը Վուլուզի եկեղեցական դպրոցը
դրին իբրեւ քահանայացու. սակայն այդ
վիճակը իրեն բերմանը անյարմար գա-
լով՝ քանի մը տարիէն գինուորական
կենաց ետեւէ եղաւ, որուն մէջ մեծա-
պէս յառաջացաւ քան զիւր զինուորա-
կիցները իր նախընթաց ըրած ուսմանցը
պատճառաւ: Վախ կամաւոր զինուոր
գրուեցաւ որսորդաց գնդի մը մէջ, և
քիչ ետքը գաղղիական խռովութիւնը ծա-
գելով՝ մեծ եռանդեամբ անոր կուսա-
կից եղաւ: Վիչ ետքը որսորդաց գնդին
մէջ տեղապահ սպայ անուանեցաւ. և
թէպէտ ինքը կարծեօք եռանդուն հա-
սարակապետական էր, այսու ամենայ-
նիւ բաւական նեղութիւն քաշեց Սիւ-
րապիւրիսի ձեռքէն. բայց Վաթուկոնի
պաշտպանութեամբը մեծ փնաս մը չը-

կրեց : Երբոր Վարդէն Պոնաբարդէ կառավարութեան սանձը ձեռք առաւ , ալ անկէ վերջը Սիւրա սկսաւ հսկայաքայլ դէպի իր փառաց ծայրը դիմել : Երբոր բանակին օգնական ըլլալով իր անձնական քաջութեանը մեծամեծ ցոյցեր տուաւ . ասով Խալիոյ առաջին արշաւանաց մէջ գերեալ դրօշները գործադիր ժողովոյ տանելու պաշտօնը Վարդէն իրեն յանձնեց՝ որով վաշտի զօրավար անուանեցաւ : Լէստրիոյ դէմ եղած այլ և այլ պատերազմներուն մէջ Սիւրա ալ շատ մասն ունեցած է , որոնք Վամբօֆորմիոյի դաշնագրութեամբ առ ժամանակ մի վախճան առին : Երբոր արշաւանաց դռները բացուելով ինքն ալ Սիւրա արդէի հետ հոն անցաւ , և Վաղդիացոյ ըրած ամէն յաղթութեանց մէջ մեծ արդիւնք ունեցաւ . բայց Լէստրիի մէջ ըրած քաջութիւններն քան զամէնը աւելի գերազանցեցին և ինքն իր ձեռքովը գերի բռնեց Սիւրա գափա փաշան : Լէստրի վերջին քաջութեանս վրայ խօսելով Վարդէն , առ անդամս գործադիր ժողովոյն գրած զեկուցման մէջ կ'ըսէ . « Սիւրա անկարելին ի գործ դրաւ » . և ասանկով զինքը գունդի զօրավար անուանեց : Երբոր Վաղդիա դարձան՝ Վարդէն անոր նոյեմբերի 18^{էն} ըրած աջակցութեանը համար , որով ինքը հիւպատոս եղաւ , իր քուրերէն ամենէն պզտիկը , որ էր Վարդիան , Սիւրայի հարսնութեան տուաւ , և իրեն անձնապահ գնդին հրամանատարութիւնն ալ անոր յանձնեց : Սիւրա Խալիոյ երկրորդ արշաւանայն ալ մասնակից եղաւ , և Վարդիայի պատերազմին մէջ հեծերազօրաց հրամայելով ըրած նորանոր քաջութեանց համար պատուոյ սուր մը ընդունեցաւ : Յիւլի ալ ասկէ վերջը մեզի ուրիշ բան չմնար ընելու , եթէ ոչ ետեւէ ետեւ յիշատակել իր առած մեծամեծ պատիւներուն անուններն , որոնց արժանի եղաւ ըստ իրեն բազմին և գործունէութեանը՝ 1803 տարիէն սկսեալ . ուստի նախ Բարիզի տեսուչ

եղաւ , ետքը տէրութեան մարաշախտ , յետոյ իշխան , ծովակալ և վերջապէս Լէզէոնի պատուոյն ամենէն բարձրաստիճանն առաւ : 1805^{էն} Սիւսաց Լէստրիոյ կայսրը Սեալ արծուոյն պատուանշանը զրկեց իրեն . Վալիերայի թագաւորն ալ Սիւրայէրդոսի կարգը : Սիւրա տարին Վաղդիոյ և Լէստրիոյ մէջ պատերազմը նորէն բարեբերելով Լէստրիոյի հռչակաւոր յաղթութեամբը վախճան առաւ և Սիւրա ամբողջ հեծերազօրաց հրամանատար դրուեցաւ : Երբոր տարին Վարդէն ի փոխարէն իրեն ծառայութեանցը զինքը Պէրիոյ Մէք Իսկանանեց , թողլով վրան իր առջի պաշտօնն ալ՝ որով Լէստրի պատերազմին մէջ անուր քաջութիւններ գործեց : Ետոյ հրաման տրուեցաւ իրեն Սիւսաց բանակին վերջապահելուն վրայ վազել , ու այնպէս զիրենք հալածեց , որ մինչև հօհէնլոհի իշխանը Փրեդերիկոս Լուդովիկոս ստիպուեցաւ անձնատուր ըլլալ : 1806^{էն} և 1807^{էն} պատերազմներուն մէջ շատ քաջութիւն զարնուեցաւ թշնամեաց հետ , որով Լիւլի և Ֆրիտլանտի յաղթութիւնները ստացան Վաղդիայիք : Սիւրա կայսերայ Վիլիզի մէջ ըրած տեսութեանէն ետեւ Վարդէնին հետ մէկտեղ Բարիզ դնաց , ուր չկրցաւ երկայն աւտեն կենալ՝ Սպանիոյ պատերազմին հրամանատարութիւնը իրեն յանձնուելուն համար : Ենցաւ Սպանիա ուր շատ պատերազմներով թշնամոյն աննւաճելի պնդութեանը յաղթելով վերջապէս յաղթանակաւ Սատրիտ մտաւ : Վարդէն Սպանիոյ տիրելէն վերջը , իր Յովսէփ մեծ եղբայրը Սպանիոյ թագաւոր անուանեց , որ ինչուան ան աւտեն Լէսպոլոյ թագաւորն էր , և անոր տեղը Սիւրան Լէսպոլոյ թագաւոր դրաւ , երբ Պերկայի մեծ Վալիէր : Սիւրա իր փառացը գագաթն հասնելով , նոյն տարուան սեպտեմբերի մէջ , այսինքն 1808^{էն} , հանդիսապէս Վարդի մտաւ և ըսուեցաւ Յովակիմ Վարդէն : Սիւրա , որ այնչափ փառաց և պատուոյ տիտղոսներով զարդարուած

էր, իր ամենէն մեծ գովեստն ան էր որ Պէրկայի մեծ դքսութեան ժողովուրդը շատ ցաւով բաժնուեցաւ իրմէ, որոնց երկու տարիի չափ իշխան եղած էր, հայրական ու իմաստուն օրէնքներով զիւրենք կառավարելով: Այս պատճառաւ Նէապօլսոյ ժողովուրդը շատ սիրով ընդունեցաւ զինքն ու իր նորանոր կարգադրութիւնները՝ որոնք քիչ շատ Վաղղիոյ օրինադրութեցը համեմատ էին: Եւ թագաւորութեանն ատեն հաստատուեցաւ Նէապօլսոյ մէջ զինուորագրութիւնն և ազգային զինուորութիւնը՝ իր ատենը Նէապօլսոյ բանակը ինչուան 60,000 հոգւոյ հասաւ: Եւսական զօրութիւնն ալ բաւականապէս աճեցուց ու կարգաւորեց. և թէպէտ չկարենար յաղթել Սիկիլիոյ-Մագլիական ըսուած բազմաթիւ նաւատորմին, սակայն շատ քաջութիւն ալ ցրցուց նեղելով զիւրենք, և վերջապէս թափելով իրենց ձեռքէն Վաբրի կղզին, որոնց ծովական էր հռտսըն Լօ: Յովակիմայ Սիկիլիոյ վրայ ըրած արշաւանքը չյաջողեցաւ. վասն զի Վաբուէն ջանաց անօգուտ հանել իր փեսային Ճիգը: Արտեսնուի թէ ասկէ սկսաւ երկուքին մէջ եղած տարաձայնութիւնը, որ երթալով սաստկացաւ. վասն զի Սիւրա չէր ախորժէր Վաղղիոյ լուծը, որ իրմէ թագաւորի մը պատշաճ եղած անկախութիւնն ու մեծարանքը կը նուազեցնէր. ուստի միտքը փոխեց ու սկսաւ տարբեր ճամբայ մը բռնել: Հազիւ թէ իր տէրութիւնը բարեկարգեց՝ մէկէն ճամբայ դրաւ գաղղիական զօրքը և հրովարտակ մը հրատարակեց՝ որով կ'արգիւլէր օտարականաց, առանց նէապօլսեցի գրուելու, քաղաքական կամ զինուորական պաշտօն ունենալու: Այսորը գէմկեցաւ այս բանիս, և հակառակ հրովարտակ մը հրատարակեց եղծանելով Սիւրայի օրինադրութիւնը: Այս բանիս վրայ թագաւորը խիստ դժուարեցաւ. իսկ թագաւորին կը ջանար զիւրենք հաշտեցնելու. թէպէտ ինքն ալ աւելի իր երկանը հետեւելով Խաւրական կողմին պաշտպան կը կենար: Յովակիմ որ ի

բնէ խիստ տաք մարդ էր, այս բաներէն այլայլած՝ ծանր հիւանդացաւ. ուստի ելաւ իր Վաբոյ տի Սանդէ ըսուած պալատը քաջուեցաւ: Թէպէտ Վաբուէնի հրովարտակը ընդունելի սեպուեցաւ, բայց այսու ամենայնիւ բոլոր գաղղիական բանակը ելաւ Նէապօլսոյ երկրէն և Վաղղիայիներէն ալ խիստ քիչ հոգի մնաց հոն: — Երբոր Ռուսաստանի ահաւոր արշաւանքը սկսաւ Վաբուէն իր բարկութիւնը մէկդի դնելով, և յիշելով Սիւրայի ծառայութիւնները, խնդրեց իրմէ որ բովանդակ բանակին հեծալազօրաց հրամանատարութիւնը իր վրան առնէ: Իսկ ինքը քիչ մը ատեն պատասխանը ուշացրնէն ետեւ, չկարենալով սրտին պատերազմական եռանդը զսպել՝ զիջաւ այս խնդիրքիս, և 1812ին ապրիլի մէջ 10,000 նէապօլսեցի զօրքով Վաղղիոյ մեծ բանակեղծը հասաւ: Սիւրա իր արիագունդ հեծեալներովը զարմանաց արժանի քաջութիւններ ըրաւ ()ս. գրոջնոյ ըսուած տեղը և անկէ ալ աւելի Սոքուայի պատերազմին մէջ: Իսկ յետոյ Ռուսաստանի աղետալի նահանջին մէջ տեսնելու բան էր թէ ինչպէս թըշնամոյն յարձակմանցը դէմ կը դնէր, որով շատ անգամ վանեց ու յետս ընկրկեց զիւրենք, անանկ որ Վաբուէն իսկ որ այնչափ հետըլաւ չէր՝ անցած բաներուն համար, ասանկ կը գրէր անոր վերայ. «Վաբուի թագաւորը ցրցուց թէ ինչ կրնայ եղեր ընել խահեմութիւնը, քաջութիւնն ու պատերազմական փորձը: Եւրո Ռուսաստանի արշաւանաց մէջ այս իշխանս միայն ինքզինքը արժանի երեցուց արքայական բարձին» : Երբ նահանջը մինչև Սիւրա հասաւ, կայսրը ապրեալ բանակին մնացորդը իրեն յանձնեց. բայց Սիւրա զօրքը ապահով և հանգիստ ճամբու մէջ դնելէն ետքը, Եւգենիոս իշխանին ձեռքը թողուց հրամանատարութիւնը, ու ինքը աճապարեց իր թագաւորութիւնը դառնալ՝ հետը բերելով նաև մնացած խաւրական զօրքը: Եւ որովհետեւ չէր մոռցած իր ունեցած խորհուրդներն և

կայսեր դէմ ունեցած զայրոյթը, ան պատճառաւ 1813ին սկսաւ Վորտ Պէնդինկի հետ ծածուկ թղթակցութիւն ընել, խնդրելով Նիգղիոյ հաւանութիւնը, որ ինքը իբրեւ Վաբուէոնի թըշնամի խտալիան գրաւէ, պայմանով որ ինքը իրաւամբ թագաւոր ճանցուի բոլոր դաշնակիցներէն և Նիգղիա իրեն դրամական օգնութիւն ընէ: Վոյն տարին որ ալ բաղդը ձախող դիպուածներով Վաղղիոյ զէնքը անտեսեր էր, Յովակիմ մտածեց տեսաւ որ իր ձեռքն առնուած Վաբուէոնի օգուտ մը չէր կրնար ընել ընդդէմ բոլոր Վարուիոյ, որ զինքը կը հալածէր, ուստի իրեն աւելի շահաւոր սեպեց առ կայսրը ունեցած առանձնական մտերմութիւնը զոհել, որով և դաշնակցաց հետ պաշտպանողական և փնասողական դաշնադրութիւն ըրաւ և զօրքն առած անձամբ դէպ ի խտալական բանակն սկսաւ քալել, որուն գլուխն էր Վազինէոս իշխանը:

Երբոր Վաբուէոն դարձաւ Վալայէն Յովակիմ յայտնեց նորէն անգղիական և աւստրիական պետութեանց որ ինքը հաստատուն է իր խոստմունքին վրայ. բայց Վաստրիոյ ցուցըցած պազուծիւր տեսնալով, և ուզելով բոլոր խտալիան միացընել և մէկ թագաւորութիւն կազմել՝ պատերազմ հրատարակեց 1813 մարտի 15ին: խտալիոյ տիրապետելու համար պատրաստուած բանակը կը բաղկանար 35,000 հոգիէ, 5000 երիվարէ և 60 կոոր թնդանօթէ: Սարտի 22ին այս բանակը երկու առաջը բաժնուած մէկը Հռովմայ ճամբով, միւսն ալ Սարգաներուն մէջ սկսաւ առաջ քալել: Իսկ ինքը Սիւրա այս միջոցիս Նիգղիա երթալով կ'ուզէր Վաստրիոյ հետ նորէն դաշնակցութեան մանաւ և արդարացընել միանգամայն իր բանակին դէպ ի Նոյ առաջ երթալը, իբրեւ հարկաւոր իր երկրին ապահովութեանը համար: Իսկ անդին իր բանակը քաջութեամբ մինչև Սումանիա առաջ քալելով Նոյ գետին եզերքները բռնեց. միայն այն մասը որ Վաստրիայի մէջ կը գտնուէր՝ դանդաղելով Սումարաթիայի բա-

նակին օգնութեան հասնելու, սկսաւ նեղը մանաւ: Եւս դժբաղդութեանս վրայ էր, երբ Վարինէն նախկ մը եկաւ գրեալ ի Վորտ Պէնդինկէ, որուն մէջ կ'ըսէր թէ, «Վստ դաշնակից պետութեանց պայմանադրութեւր, և թէ իրեն անպատճառ և առանց յայտարարութեան Վաստրիոյ դէմ բացած պատերազմին համար, ինքը Վաբուէի և Նիգղիոյ մէջ եղած զինադադարումը կը վերցընէր և բոլոր իր ցամաքային ու ծովային ուժովն Վաստրիոյ օգնելու կուգար»: Եւս ծանր ու յանկարծաստ լուրիս վրայ ստիպուեցաւ թագաւորը ետ կանչել իր զօրքը: Բայց այս միջոցներուս Նիգղիոյ Վամբէլ ըսուած ծովակալը երկու եռայարկ և երկու երկկարգեան նաւերով Վաբուէի դիմաց եկաւ կայնեցաւ: Եւս սարսափելի վրտանգիս մէջ թագուհին, որ երկրին խնամակալ դրուած էր, Վամբէլի հետ դաշնադրութիւն ըրաւ, խոստանալով բոլոր պատերազմական նաւերը Նիգղիացուց ձեռքը յանձնել, որ ուզածնուն պէս պատերազմէն ետքը տնօրինեն. և թէ թագուհին կարենայ իր ընտանեօքը, կարասեօքն և ընտրած անձինքներովը Վամբէլի եռայարկներէն մէկուն մէջ ապաստանիլ, և թէ միանգամայն այս միջոցիս Նիգղիոյ տէրութեան դեսպան զրկուի որ խաղաղութեւ պայմաններուն վրայ խօսի, և թէ այս պայմաններովն խաղաղութիւն ըլլայ ընդ մէջ Նիգղիոյ և Վաբուէի: Բայց այս ամէն ջանք ու խոստմունք ընդունայն եղաւ. վասն զի ալ բանը բանէն անցեր էր: Թագաւորը յուսահատած իր բանակին յառաջապահովը, Սինիանայ ըսուած տեղը նորէն պատերազմ մը տուաւ, ուր որ կոտորուելով մերկ կողոպուտ եկաւ Վաբուէի մտաւ և սկսաւ ճամբու պատրաստութիւն տեսնել:

Վէն բան լմացընելէն ետեւ մայիսի 20ին իրիկուան դէմ նաւ մը մտաւ և առաքաստները բացած շիտակ դէպ ի Վաղղիա ուղղեց ընթացքը. երբոր ցամաք ելաւ Սրովմանի բնակիչները զին-

քը սկսան հալածել, որոնք ամեն ալ Պարսկաստանի կողմն էին, և հազիւ հազ կրցաւ ազատիլ անոնց ձեռքէն ու ողջանալով ինքզինքը Վարսիկա ձգել: Հոն շատ աղէկ ընդունելութիւն գտաւ իր հին զինուորակիցներէն որ հոն կը բնակէին: Վիշ մը ժամանակ անց, նեղէն ետեւ Ղաթարիոյ կայսրն դեսպան զրկեց հրաւիրելով զինքը իր երկիրը ուր խոնարհ ապաստանարան մը կ'ընծայէր իրեն: Ս'իւրա մերժեց այդպիսի հիւրընկալութիւնը նուաստ և նենգաւոր բան մը սեպելով: Ուստի աւելի ընտրեց փորձ մ'ընել իր կորսնցուցած գահը նորէն ձեռք ձգելու համար: Եւ ասով քովը ժողովեց իր հին զինուորակիցներէն մէկ քանին որ զինքը աւելի կը սիրէին, և անոնցմով նաւ մտած գնաց Վալապրիայի մէջ Վիճճոյ ըսուած տեղը ցամաք ելաւ: Բայց շուտով Փերդի-նանտոսի թագաւորին կուսակիցներէն բռնուելով բանտը դրուեցաւ: Կարճ տեղեց դատաստանը: Վասնզի հոկտեմբերի 8ին զինքը բռնելուն պէս, շիտակաւ ինչ զինուորական ատենի մը զիմաց հանեցին, և վճիռը կնքուելով 13ին իր ցամաք ելած տեղը հրացանի բռնուեցաւ: Միայն այսպէսով կնքեց իր կեանքը Վազդիոյ երեւելագոյն մարաջախանէրէն մէկը, որ Վաթուհնի փեսայանալով թագաւոր ըլլալու արժանի սեպուեր էր: Սակայն Ս'իւրա իր ամէն գովելի յատկութիւններովը եպերելի կը սեպուի Վաթուհնէն բաժնուելուն համար: Վասն զի իր երջանկութիւնը ունով կազմուած էր, և ան էր իր ամմէն յաջողութեանցը նեցուկը: չգիտցաւ ինքը որ իրեն բարերարէն զատուիլը իրեն կործանում բերել ըսել էր, ինչպէս իրօք փորձով ալ յայտնի եղաւ: Եւ յաւելունք ըսել Ս'եծին Վաթուհնի հետ թէ, « Զիրաւի Ս'իւրա մեծ զօրավար եղաւ: ոչ երբեք ուրիշ պատերազմներու մէջ իրեն պէս չեճեղազօրաց զօրագլուխ մը եղած է որ իրմէ աւելի խիզախ, իրմէ աւելի բաւարարիկ և իրմէ աւելի պատերազմի յաջողակ եղած ըլլայ »:

Զովակիմ չորս որդի ունեցաւ: անգրանիկը Վաթուհն Ս'իւրա, որ 56 տարեկան վախճանեցաւ, Զադաֆս Իշխանաց կասարաղեփաւեան անուամբ գիրք մը թողլով: Երկրորդը Լեզիցիա որ Պարսկիայի մէջ Ռէթուի կոմսին հետ կարգուած է: Երրորդը Լուկիանոս Վաթուհն Ս'իւրա որ 1848ին ժողովրդեան նախարակ անուանեցաւ, և որդիքն հիմա տէրութեան ծառայութեան մէջն են, և ահա ասոր աղջիկներէն մէկն է որ Հոլանտայի թագաժառանգ իշխանին հետ կարգուելու խօսք կայ: Իսկ չորրորդը Լուկա-Զուլիանէ-Վարդիւնա, Սաւեհնացի Սասթոնի կոմսին հետ կարգուած է:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՊՕԼՍՈՅ

(Տես երես 271)

ԳԼՈՒԽ Գ.

Կոստանդնուպոլիս ընդ իշխանութեամբ Կոստանոյ և Յուլիանոսի ուրացողին: — Յովիանոս — Վալենտինիանոս — Վալէս — Թէոդոս — Արկադէոս — Թէոդոս Բ:

Կոստաս, Կոստանդին, և Կոստանդ, արդէն Կոստանդիանոսի կենդանութե միջոցը իշխանութիւնին ձեռք առեր էին: Կոյուպէս նաեւ իր երկու եղբորդիքը՝ Վալմաստիոս և Մնիբալինոս շատ գաւառաց տէր եղեր էին: Վասնի որ հայրերնին ողջ էր, մէջերնին ամենեւին խռովութիւն մը չէր ելլար, վասն զի իշխանութիւնը բաժնելէն ետեւ ալ նորէն տէրութեան կառավարութիւն իր ձեռքն էր: Արպէս զի իր մահունէն վերջը ըլլալիք ահաւոր խռովութեանց առաջն առնու, տղաքն ու եղբորդիքը իրարմէ հեռու տեղ խաւերէր էր, և ջանացել էր որ միայն իրենց իշխանութեանը խառնուին: